

การศึกษาการแปลทขยายกริยาประเภทบุพบทวลีกลุ่มแสดงเป้าหมายรับกริยาอาการ
“dui” และ “duiyu” จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย

A STUDY OF CHINESE-THAI TRANSLATION OF PREPOSITION PHARSES WITH
RECIPIENTS TO MODIFY VERB GROUPS “dui” AND “duiyu”

สุพิชญา ชัยโชติรานนท์

Supichaya Chaichotiranant

คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัตน์

Faculty of Liberal Arts, Panyapiwat Institute of Management

Received: May 18, 2022 / Revised: October 2, 2023 / Accepted: October 4, 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการแปลทขยายกริยาประเภทบุพบทวลีกลุ่มแสดงเป้าหมายรับกริยาอาการ “对” และ “对于” จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย โดยรวบรวมประโยคตัวอย่างคู่แปลจากแหล่งข้อมูลที่สามารถเทียบภาษาต้นฉบับกับภาษาแปลได้ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการแปลกับโครงสร้าง ความหมาย และการใช้บุพบทวลี จากผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้แปลมักใช้กลวิธีการแปลแบบปรับจากโครงสร้างเพราะความแตกต่างด้านโครงสร้างของสองภาษา และเมื่อบุพบทวลี “对” และ “对于” อยู่หน้าบทประธานเป็นส่วนกล่าวนำ ผู้แปลส่วนใหญ่ไม่ปรับโครงสร้างโดยใช้รูป “ประโยคกรรม” เพราะเป็นโครงสร้างที่ทั้งสองภาษามีร่วมกัน 2) เมื่อบุพบทวลี “对” ทำหน้าที่เป็นบทขยายบทกริยาที่กล่าวถึงการกระทำที่บทประธานทำต่อบทกรรมและบทกริยาที่กล่าวถึงทำที่หรือวิธีการที่บทประธานปฏิบัติต่อบทกรรม ผู้แปลจะใช้กลวิธีการปรับโครงสร้างเท่านั้นจึงจะสามารถสื่อความได้ถูกต้องตามต้นฉบับในโครงสร้างภาษาไทย นอกจากนี้ยังพบกลวิธีปรับโครงสร้างโดยปรับวิธีลำดับการเสนอความคิดเพื่อสื่อความให้กระชับและชัดเจนอีกด้วย

คำสำคัญ: กลวิธีการแปล การแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย บุพบทวลีกลุ่มแสดงเป้าหมายรับกริยาอาการ “dui” และ “duiyu”

Abstract

The aim of this research was to study a set of strategies utilized in translating prepositional phrases with recipients to modify verb groups, “对” and “对于”, from Chinese into Thai. The data was collected from the source that showed all Chinese language text (Source Language) and Thai language text (Target Language). The contents were analyzed to identify the relationships between structure, meaning and translation strategies. The outcomes were as follows: (1) Based on the similarities and differences between Chinese and Thai, translators tended to place objects either after or before subjects as appeared in the original texts.

When the prepositions “对” and “对于” came after the subjects, translators adjusted Chinese structure into Thai structure. This was due to the differences between the two languages. However, when the prepositions “对” and “对于” preceded the subjects, most translators did not change the structure and maintain the “object elements” in front the subject which shared linguistic similarities. (2) When the prepositional phrase “对” was used to modify the verbs to describe the subject’s action done to the recipient, as well as the verbs to show the subject’s attitude or means towards the recipient, translators utilized only the reordering strategy to ensure correct meaning as in the original texts. In addition, the reordering strategy was also found by adjusting the order of presenting ideas for concise and clear communication.

Keywords: Translation Strategies, Chinese-to-Thai Translation, Prepositional Phrases with Recipients as Adverbials “dui” and “duiyu”

บทนำ

จากประสบการณ์การสอนพบว่า เมื่อผู้เรียนภาษาจีนต้องแปลข้อความจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย มักเกิดข้อผิดพลาดเมื่อต้องแปลข้อความที่มีส่วนขยาย โดยเฉพาะบทขยายที่มีโครงสร้างซับซ้อน สาเหตุหลักเกิดจากผู้เรียนไม่เชี่ยวชาญภาษาจีน และขาดการตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างโครงสร้างภาษาไทยและภาษาจีน กล่าวคือ ในภาษาไทยส่วนขยายจะอยู่หลังส่วนหลัก ส่วนในภาษาจีนส่วนขยายจะอยู่หน้าส่วนหลัก เมื่อผู้แปลต้องแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย จึงมักแปลเรียงจากหน้าไปหลังตามโครงสร้างภาษาต้นฉบับ อย่างไรก็ตามผู้เรียนที่มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนดีระดับหนึ่งจะตระหนักถึงความต่างด้านโครงสร้างระหว่างภาษาจีนกับภาษาไทย เมื่อแปลข้อความที่มีบทขยายนามสามารถหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดนี้ได้ แต่เมื่อต้องแปลข้อความที่มีบทขยายกริยาและเป็นบทขยายกริยาที่มีโครงสร้างซับซ้อนพบว่า ผู้เรียนมักหาคำกริยาหลักไม่พบทำให้ไม่เข้าใจความหมายของต้นฉบับ จึงแก้ไขด้วยการแปลเรียงตามลำดับที่ปรากฏในภาษาจีนต้นฉบับ ทำให้บทแปลสื่อความผิดพลาด นอกจากนี้ผู้เรียนบางคนมักยึดติดกับความหมายแรก ที่ปรากฏในพจนานุกรมโดยไม่ได้อภิปรายบริบทประกอบ ทำให้สำนวนภาษาในบทแปลภาษาไทย

ไม่เป็นธรรมชาติหรือกระทั่งไม่สื่อความตามต้นฉบับภาษาจีน

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาหาแนวทางการแปลบทขยายกริยาจากจีนเป็นไทย โดยเลือกการแปลบทขยายกริยาประเภทบุพบทวลีกลุ่มแสดงเป้าหมายรับกริยาอาการ ที่ขึ้นต้นด้วย “对” และ “对于” แล้วตามด้วยบทกรรมที่เป็นเป้าหมายรับกริยาอาการ ซึ่งอาจเป็นคำนาม นามวลี หรือคำกริยาที่มีลักษณะเป็นนาม บุพบทวลีกลุ่มนี้ทำหน้าที่เป็นบทขยายกริยา อยู่ในโครงสร้าง “[บุพบท-บทกรรม]-บทกริยา” เป็นบุพบทวลีที่ใช้บ่อย มีความหมายและการใช้ที่หลากหลาย ตำแหน่งในประโยคภาษาจีนสามารถปรากฏได้ทั้งหน้าบทประธาน หน้าบทกริยา และส่วนหลังของประโยค ซึ่งมีความเหมือนและแตกต่างจากภาษาไทย ขณะเดียวกันในพจนานุกรมจีน-ไทย ฉบับใหม่ (Iamworamet, 1992) ให้ความหมายของสองคำนี้เมื่อทำหน้าที่บุพบทว่า “เกี่ยวกับ ต่อ สำหรับ” แต่หากพิจารณาจากประโยคคู่แปลที่รวบรวมได้พบว่า เมื่อแปลเป็นภาษาไทยต้องใช้กลวิธีการแปลต่าง ๆ และใช้คำแปลแทนหลากหลายเพื่อให้สำนวนการแปลเป็นธรรมชาติในภาษาไทย เช่น กับ ใน ส่วน นอกจากนี้การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับคำบุพบท “对” และ “对于” ด้านไวยากรณ์ ความหมายและการใช้ รวมทั้งการแปล

ในงานวิจัยของประเทศไทยและต่างประเทศพบได้น้อยมาก ทั้งนี้พบเพียงการศึกษาการใช้คำบุพบท “对” (Li, 1999) การแปลคำบุพบท “对” และ “对于” จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย (Liu, 2013) และศึกษาข้อผิดพลาดการใช้คำบุพบท “对” และ “对于” ของนักศึกษาต่างชาติที่เรียนภาษาจีน (Li, 2019) เป็นต้น และยังไม่พบการวิจัยที่เกี่ยวกับการแปลบุพบทวลี จีน-ไทยโดยตรง ดังนั้นจึงเป็นช่องว่างในการวิจัย ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นองค์ความรู้เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย และเพื่อประโยชน์ในการแปลเพื่ออาชีพ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษากลวิธีการแปลบุพบทวลีประเภทบุพบทวลีกลุ่มแสดงเป้าหมายรับกิริยาอาการ “对” และ “对于” จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย

ขอบเขตการวิจัย

1. ศึกษาวิธีการแปลบุพบทวลี “对” และ “对于” ที่ทำหน้าที่บุพบทวลีแสดงเป้าหมายรับกิริยาอาการเท่านั้น ไม่ครอบคลุมถึงบุพบทวลี “对” และ “对于” ที่ทำหน้าที่บุพบทวลีนาม

2. ชื่อเรียกส่วนประกอบของโครงสร้างประโยคในภาษาไทย ใช้ชื่อเรียกตามแนวคิดของ Thonglor (2021) ได้แก่ บทประธาน บทขยายประธาน บทกิริยา บทขยายกิริยา บทกรรม บทขยายกรรม และบทเชื่อม สำหรับโครงสร้างประโยคในภาษาจีนแบ่งตามแนวคิดของ Huang และ Liao (2008) และแปลชื่อเรียกเป็นภาษาไทยโดยเทียบเคียงกับการแบ่งส่วนประกอบประโยคของ Thonglor ดังนี้ 1) ส่วนหลัก ได้แก่ บทประธาน = 主语, บทกิริยา = 述语, บทกรรม = 宾语 2) ส่วนขยายส่วนหลัก ได้แก่ บทขยายประธานและบทขยายกรรม = 定语, บทขยายกิริยา = 状语, 补语 3) ส่วนที่ทำหน้าที่เชื่อมส่วนประกอบต่างๆ ของประโยค ได้แก่ บทเชื่อม = 连词

ทบทวนวรรณกรรม

คำบุพบท “对” และ “对于” เมื่อตามด้วยคำนาม นามวลี หรือคำกริยาที่มีลักษณะเป็นนามที่ทำหน้าที่เป็นเป้าหมายรับกิริยาอาการ จะกลายเป็นบุพบทวลีทำหน้าที่เป็นบุพบทขยายกิริยา สามารถปรากฏได้ทั้งหน้าบทประธาน หน้าบทกิริยา และส่วนท้ายของประโยค Lu (1996) Li (1999) และ Lu (2011) ได้อธิบายความหมายและการใช้คำบุพบท “对” และ “对于” ไว้ สรุปได้ดังนี้

1. ใช้แสดงเป้าหมายรับกิริยาอาการที่อยู่ตรงหน้าของคำกริยาประเภทการกระทำ (动作) มีความหมายเทียบเท่าคำว่า 朝, 向 กรณีนี้ใช้ “对” ได้เท่านั้น เช่น 刘四爷对祥子笑了笑。

2. ใช้แสดงเป้าหมายรับกิริยาอาการประเภทท่าที (态度) อารมณ์หรือความรู้สึกนึกคิด (心态) วิธีการกระทำ (做法) มีความหมายว่า “ปฏิบัติต่อ” (对待) เช่น 他对我我不信任。| 大家对我都很热情。

Li (1999) อธิบายเพิ่มเติมว่า การใช้ในความหมายนี้แบ่งเป็นสองกรณี ได้แก่

1) เป้าหมายรับกิริยาอาการหรือกรรมที่อยู่หลัง “对” คือ ผู้รับการกระทำของคำกริยาหลักในบทกิริยา เช่น 对毛泽东非常器重 มีความหมายเหมือนกับ 非常器重毛泽东 และ 对我十分疼爱 มีความหมายเหมือนกับ 十分疼爱我

2) หากบทกิริยาประกอบด้วยคำคุณศัพท์ที่แสดงท่าทีเป็นหลัก แสดงความหมายว่าใช้ท่าทีอย่างไรในการปฏิบัติต่อคนหรือสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นกรรมหลัง “对” ในกรณีนี้ “对” มีความหมายเหมือนกับคำว่า 对待 เช่น 对自己也同样苛刻 มีความหมายเหมือนกับ 同样苛刻地对待自己

3. ใช้แสดงเป้าหมายรับกิริยาอาการที่เป็นการกระทำหรือพฤติกรรมของกริยาหลัก ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้อาจไม่ใช่คำกริยาแรกในบทกิริยา แต่เป็นคำกริยาในบทกรรม กรรมที่อยู่หลัง “对” คือ ผู้รับการกระทำของคำกริยาหลัก การใช้ในกรณีนี้หาก

บทกรรมหลัง “对” มีโครงสร้างซับซ้อนสามารถใช้ “对于” แทนได้ เช่น 今天我们的位置变了，你要对我进行监督。(监督 เป็นคำกริยาในบทกรรม) 对服装款式的流行趋势，李素梅基本掌握了。(掌握 เป็นคำกริยาในบทกริยา) ทั้งนี้ Lu (1996) และ Lu (2011) ไม่ได้แยกกล่าวถึงการใช้ในลักษณะนี้ แต่กล่าวรวมไว้ในการใช้ความหมาย “对待”

4. ใช้แสดงมุมมองที่เฉพาะเจาะจงต่อกรรมหลัง “对” โดยบทกริยาจะเป็นวลีหรือประโยคที่แสดงถึงการวินิจฉัย การพรรณนา หรืออธิบายในความหมายนี้มักใช้ในรูป “对/对于.....来说” เช่น 写汉字对于欧美学生来说比较难。ในความหมายและการใช้แบบนี้สามารถใช้ “对于” แทน “对” ได้โดยไม่มีเงื่อนไข

จากความหมายและการใช้คำบุพบท “对” และ “对于” ข้างต้นผู้วิจัยสรุปความหมายและวิธีการใช้ของบุพบทวลี “对” และ “对于” ที่ทำหน้าที่เป็นบทขยายกริยาแสดงเป้าหมายรับกริยาอาการได้เป็น 4 กลุ่มดังนี้ 1) บทกริยากล่าวถึงการกระทำที่บทประธานทำต่อบทกรรม 2) บทกริยากล่าวถึงท่าทีหรือวิธีการที่บทประธานปฏิบัติต่อบทกรรม 3) บทกริยากล่าวถึงพฤติกรรมหรือการกระทำที่เกี่ยวข้องกับบทกรรม และ 4) บทกริยากล่าวถึงมุมมองที่เกี่ยวข้องกับบทกรรม

สำหรับตำแหน่งของบุพบทวลี “对” และ “对于” แบ่งเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

1. หลังบทประธาน ในโครงสร้าง 主语-[对/对于-宾语]-述语

2. ส่วนหน้าของประโยค ในโครงสร้าง [对/对于-宾语]-(主语)-述语 มักมีเครื่องหมาย “,” คั่นก่อนบทประธาน ปรากฏในสองกรณีดังนี้

1) บุพบทวลี “对” และ “对于” เป็นส่วนนำของการกล่าว ส่วนที่ตามมาคือ การกล่าวถึงบุพบทวลีที่เป็นส่วนนำ

2) กรรมที่ตามหลังบุพบทวลี “对” และ “对于” เป็นนามวลีที่มีโครงสร้างซับซ้อนโดยเฉพาะที่มีบทขยายเป็นกริยาวลีหรือประโยคสั้น ๆ

สำหรับการวิเคราะห์เพื่อจัดกลุ่มกลวิธีการแปลบทขยายกริยาประเภทบุพบทวลี “对” และ “对于” จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดการปรับบทแปลของ Saibua (2010) เทคนิคการแปลของ Pinmanee (2012) ข้อควรระวังการแปลจีน-ไทยของ Numtong และ Likhidcharoentham (2019) สรุปเป็นกลวิธีการแปลระดับคำและระดับโครงสร้างได้ดังนี้

กลวิธีการแปลระดับคำ ได้แก่ การใช้คำยืมหรือการทับศัพท์ กรณีที่คำหนึ่งคำแปลได้หลายความหมาย ผู้แปลต้องเลือกคำแปลที่เหมาะสมกับสถานการณ์การสื่อสาร การเลือกใช้คำที่ความหมายทดแทนลงมาหรือกว้างขึ้นในภาษาฉบับแปลเพื่อสื่อความให้ตรงกับภาษาต้นฉบับ การเติมตัวเชื่อมหรือขยายความเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์และความเข้าใจของผู้รับสาร การเติมคำอธิบายลงไปในเรื่องหรือทำเป็นเชิงอรรถเพื่อเพิ่มความเข้าใจของผู้รับสาร การตัดข้อความซ้ำซ้อนเป็นปัญหาต่อผู้อ่านออกจากบทแปล การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งเฉพาะกว่า กรณีที่สิ่งนั้นอาจจะไม่เป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมของภาษาแปล การใช้วลีหรือประโยคบอกลักษณะของสิ่งนั้นหรือกิจกรรมนั้น แทนคำในภาษาต้นฉบับที่ไม่มีคำศัพท์ในภาษาแปลเทียบเคียงได้ การแทนที่ด้วยสิ่งที่ปรากฏในวัฒนธรรมของภาษาแปล ส่วนกลวิธีการแปลระดับโครงสร้าง ได้แก่ การปรับโครงสร้างระดับคำให้เหมาะสมและถูกต้องตามไวยากรณ์ของภาษาฉบับแปล การปรับโครงสร้างระดับวลีและประโยค เพื่อความเป็นธรรมชาติของภาษาฉบับแปลและให้ผู้รับสารเข้าใจความหมาย และการปรับโครงสร้างระดับที่สูงกว่าประโยค (Discourse)

อย่างไรก็ตาม Saibua (2010) อธิบายว่าการปรับบทแปลไม่สามารถทำตามความพอใจของผู้แปล แต่ควรปรับภายใต้เงื่อนไขดังนี้ 1) ปรับเพื่อให้

บทแปลอ่านเข้าใจง่ายขึ้น เช่น ปรับจากภาษาวิชาการ เป็นภาษาธรรมดาที่เข้าใจง่ายกว่า หรือปรับโครงสร้างประโยค การเรียงลำดับประโยค เพื่อให้ภาษานับแปล สละสลวย เป็นธรรมชาติ และเข้าใจง่าย 2) หาก การรักษารูปแบบเดิมทำให้ความหมายในบทแปล คลาดเคลื่อน ผู้แปลสามารถปรับรูปแบบได้ตามความ เหมาะสมเพื่อรักษาความหมายไว้ เพราะการสื่อความ ตรงตามต้นฉบับเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุด

ด้านการแปลภาษาจีน-ไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อ ผิดพลาดที่ผู้เรียนภาษาจีนหรือนักแปลมือใหม่มักจะ ประสบข้อหนึ่งคือ การเรียงลำดับคำหรือส่วนประกอบ ในบทแปลไม่ถูกต้อง ซึ่งสาเหตุหลักเกิดจากการที่ ผู้แปลขาดทักษะการใช้ภาษาจีนทั้งด้านคำศัพท์และ โครงสร้างภาษา รวมถึงการได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่ (Chaichotiranant, 2015) สำหรับข้อผิดพลาดการแปล บทขยายกริยา Numtong (2020) อธิบายว่า การแปล จะมีความยากเมื่อโครงสร้างของบทขยายซับซ้อน และมีคำศัพท์ยาก ผู้แปลมีแนวโน้ม “เห็นอะไรก่อน แปลก่อน” ดังนั้นเมื่อพบประโยคที่มีความยาวผู้แปล ควรมองหาหน่วยหลักของประโยคก่อน ได้แก่ ประธาน-กริยา-กรรม ถ้าไม่พบกริยาก็คำอื่นที่ทำ หน้าทีบทรียา เมื่อหาหน่วยหลักพบแล้วให้หาบท ขยายอื่น ๆ ที่มาประกอบ ในการแปลให้นำบทขยาย วางไว้หลังหน่วยหลัก หากเป็นส่วนที่บอกเวลาอาจวาง ไว้หน้าประโยคหรือท้ายประโยค

ด้านข้อควรระวังการแปลจีน-ไทยและไทย-จีน ของ Numtong และ Likhidcharoentham (2019) ส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ได้แก่ การพิจารณา คำในภาษาต้นฉบับที่สามารถแปลได้หลายความ หมาย การพิจารณาเลือกใช้คำไทยและคำจีนที่มี ความหมายทับซ้อนกันแต่ขอบเขตความหมายไม่ เท่ากัน การตัด เติม และปรับข้อความในบทแปลให้ เหมาะสมกับวิธีการแสดงออกของภาษาปลายทาง และการเรียงประโยคตามโครงสร้างภาษาปลายทาง

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดเรื่องกลวิธีการแปล หลักการแปลจีน-ไทย ไวยากรณ์ภาษาจีน ไวยากรณ์ภาษาไทย ความหมาย และการใช้บุพบทวลีกลุ่มแสดงเป้าหมายรับกิริยา อากาการ “对” และ “对于”

2. รวบรวมประโยคตัวอย่างคู่แปลบทขยาย กริยาประเภทบุพบทวลีกลุ่มแสดงเป้าหมายรับกิริยา อากาการ “对” และ “对于” จากแหล่งข้อมูลที่สามารถ เทียบภาษาต้นฉบับกับภาษาแปลได้ 1) วารสารสถาบัน ขงจื่อ ฉบับภาษาจีนไทย จำนวน 9 ฉบับ 2) นิตยสาร ทองจีนไทย สองภาษารายเดือน จำนวน 12 ฉบับ และ 3) นิตยสารจีนไทย สองภาษารายเดือน จำนวน 7 ฉบับ

3. วิเคราะห์ประโยคตัวอย่างคู่แปลโดยใช้ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการ วิเคราะห์เปรียบเทียบ (Contrastive Analysis) โดยมีลำดับขั้นตอนการดังนี้

3.1 วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อจัดกลุ่มกลวิธีการ แปลบุพบทวลี “对” และ “对于” โดยอ้างอิงกลวิธี การแปลของ Saibua (2010) Pinmanee (2012) และ Numtong และ Likhidcharoentham (2019) เป็น กรอบการวิเคราะห์

3.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบโครงสร้าง ประโยคที่ประกอบด้วยบุพบทวลี “对” และ “对于” ในต้นฉบับภาษาจีนกับประโยคในฉบับแปลภาษาไทย เพื่อหาความคล้ายคลึงและแตกต่าง โดยใช้หลักการ วิเคราะห์โครงสร้างประโยคของ Huang และ Liao (2008) วิเคราะห์โครงสร้างภาษาจีน และใช้หลักการ วิเคราะห์โครงสร้างประโยคของ Thonglor (2021) วิเคราะห์โครงสร้างภาษาไทย ทั้งนี้จะวิเคราะห์เฉพาะ บทขยายกริยาประเภทบุพบทวลีที่ขึ้นต้นด้วย “对” และ “对于” เป็นหลัก และวิเคราะห์ส่วนประกอบ ที่ประชิดกัน ได้แก่ บทประธาน และบทกริยาเท่านั้น

3.3 วิเคราะห์เนื้อหาของประโยคตัวอย่าง การแปลภาษาจีน เพื่อจัดกลุ่มความหมายและการใช้ บุพพทวลี “对” และ “对于” ตามแนวทางการจัดกลุ่ม ความหมายและการใช้คำ บุพพท “对” และ “对于” ของ Lu (1996) Li (1999) และ Lu (2011)

4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการหาค่าร้อยละจากความถี่ของข้อมูลในด้านต่าง ๆ ได้แก่

4.1 กลวิธีการแปลบทขยายกริยาประเภท บุพพทวลีกลุ่มแสดงเป้าหมายรับกริยาอาการ “对” และ “对于” จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย

4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความหมายและการใช้ โครงสร้างประโยคกับกลวิธีการแปล

4.3 การใช้คำไทยแปลแทนคำบุพพท “对” และ “对于”

5. อภิปรายผล กลวิธีที่ใช้ในการแปลผ่านมุมมองของโครงสร้างภาษา ความหมาย และการใช้

ผลการวิจัย

ประโยคตัวอย่างการแปลทั้งหมด 233 คู่แปล แบ่งเป็นบุพพทวลี “对” 201 คู่แปล คิดเป็นร้อยละ 86.27 และบุพพทวลี “对于” 32 คู่แปล คิดเป็นร้อยละ 13.73 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. กลวิธีการแปล พบว่า มีการใช้กลวิธีการแปล 3 วิธี ได้แก่

1.1 การปรับโครงสร้างระดับวลีและประโยค เพื่อความเป็นธรรมชาติของภาษาฉบับแปล และให้ผู้รับสารเข้าใจความหมาย

1.2 กรณีคำหนึ่งคำในภาษาต้นฉบับสามารถแปลได้หลายความหมายในภาษาแปล ผู้แปลต้องเลือกคำที่มีความหมายเหมาะสมกับสถานการณ์ การสื่อสารและบริบททางวัฒนธรรมของภาษาแปลมาแปลแทนคำบุพพท “对” และ “对于”

1.3 การตัดข้อความซ้ำซ้อนออกจากบทแปล สำหรับรูปแบบการใช้กลวิธีการแปล 3 วิธีข้างต้น สามารถแบ่งเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่

รูปแบบที่ 1: 1) ปรับโครงสร้างร่วมกับ 2) เลือกคำแปลที่เหมาะสมให้กับคำบุพพท “对” และ “对于”

รูปแบบที่ 2: 1) ปรับโครงสร้างร่วมกับ 3) ตัดออกและไม่แปลคำบุพพท “对” และ “对于”

รูปแบบที่ 3: 2) เลือกคำแปลที่เหมาะสมให้กับคำบุพพท “对” และ “对于” โดยคงโครงสร้างตามภาษาต้นฉบับ

รูปแบบที่ 4: 3) ตัดออกและไม่แปลคำบุพพท “对” และ “对于” โดยคงโครงสร้างตามภาษาต้นฉบับ สรุปได้ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กลวิธีการแปลบทขยายกริยาประเภทบุพพทวลี “对” และ “对于”

บุพพทวลี	กลวิธี การแปล	จำนวน คู่แปล	ร้อยละ	บุพพทวลี	กลวิธี การแปล	จำนวน คู่แปล	ร้อยละ
“对”	รูปแบบที่ 1	127	63.18	“对于”	รูปแบบที่ 1	11	34.38
	รูปแบบที่ 2	66	32.84		รูปแบบที่ 2	3	9.38
	รูปแบบที่ 3	7	3.48		รูปแบบที่ 3	17	53.13
	รูปแบบที่ 4	1	0.50		รูปแบบที่ 4	1	3.13
รวม		201	100.00	รวม		32	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า บุพบทวลี “对” รวมทั้งหมด 201 คู่แปล ใช้กลวิธีการแปลรูปแบบที่ 1 มากที่สุดจำนวน 127 คู่แปล คิดเป็นร้อยละ 63.18 ลำดับที่สองคือ รูปแบบที่ 2 จำนวน 66 คู่แปล คิดเป็นร้อยละ 32.84 ลำดับที่สามคือ รูปแบบที่ 3 จำนวน 7 คู่แปล คิดเป็นร้อยละ 3.48 และลำดับสุดท้ายคือ รูปแบบที่ 4 จำนวน 1 คู่แปล คิดเป็นร้อยละ 0.50

สำหรับบุพบทวลี “对于” รวมทั้งหมด 32 คู่แปล ใช้กลวิธีการแปลรูปแบบที่ 3 มากที่สุดจำนวน 17 คู่แปล คิดเป็นร้อยละ 53.13 ลำดับที่สองคือ รูปแบบที่ 1 จำนวน 11 คู่แปล คิดเป็นร้อยละ

34.38 ลำดับที่สามคือ รูปแบบที่ 2 จำนวน 3 คู่แปล คิดเป็นร้อยละ 9.38 และลำดับสุดท้ายคือรูปแบบที่ 4 จำนวน 1 คู่แปล คิดเป็นร้อยละ 3.13

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความหมายและการใช้โครงสร้างประโยคกับกลวิธีการแปล

จากประโยคตัวอย่างการแปลจำนวน 233 คู่แปลพบว่า มีการแสดงความหมายและการใช้ทั้ง 4 ลักษณะ และสามารถวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความหมายและการใช้ โครงสร้างประโยค กับ กลวิธีการแปล สรุปได้ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างความหมายและการใช้ โครงสร้างประโยค กับกลวิธีการแปลบทขยายกริยาประเภทบุพบทวลี “对” และ “对于”

ความหมายและการใช้บุพบทวลี “对” และ “对于” จำแนกตาม โครงสร้างประโยคภาษาจีน	จำนวน	ร้อยละ	กลวิธีการแปล							
			รูปแบบที่ 1		รูปแบบที่ 2		รูปแบบที่ 3		รูปแบบที่ 4	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. บทกริยากล่าวถึงการกระทำที่บทประธานทำต่อบทกรรม										
主语-[对-宾语]-述语	25	100.00	18	72.00	7	28.00	-	-	-	-
主语-[对于-宾语]-述语	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	25	100.00	18	72.00	7	28.00	-	-	-	-
[对-宾语]-(主语)-述语	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
[对于-宾语]-(主语)-述语	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม กลุ่ม 1	25	100.00	18	72.00	7	28.00	-	-	-	-
2. บทกริยากล่าวถึงท่าทีหรือวิธีการที่บทประธานปฏิบัติต่อบทกรรม										
主语-[对-宾语]-述语	23	95.83	9	39.13	14	60.87	-	-	-	-
主语-[对于-宾语]-述语	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	23	95.83	9	39.13	14	60.87	-	-	-	-
[对-宾语]-(主语)-述语	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
[对于-宾语]-(主语)-述语	1	4.17	1	100.00	-	-	-	-	-	-
รวม	1	4.17	1	100.00	-	-	-	-	-	-
รวม กลุ่ม 2	24	100.00	10	41.67	14	58.33	-	-	-	-
3. บทกริยากล่าวถึงพฤติกรรมหรือการกระทำที่เกี่ยวข้องกับบทกรรม										
主语-[对-宾语]-述语	133	82.61	92	69.17	40	30.08	-	-	1	0.75
主语-[对于-宾语]-述语	6	3.73	4	66.67	2	33.33	-	-	-	-
รวม	139	86.34	96	69.06	42	30.22	-	-	1	0.72
[对-宾语]-(主语)-述语	9	5.59	3	33.33	2	22.22	4	44.44	-	-
[对于-宾语]-(主语)-述语	13	8.07	2	15.38	1	7.69	9	69.23	1	7.69
รวม	22	13.66	5	22.73	3	13.64	13	59.09	1	4.55
รวม กลุ่ม 3	161	100.00	101	62.73	45	27.95	13	8.07	2	1.24

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างความหมายและการใช้ โครงสร้างประโยค กับกลวิธีการแปลทฤษฎีการปฏิบัติ “对” และ “对于” (ต่อ)

ความหมายและการใช้พบทวลี “对” และ “对于” จำแนกตาม โครงสร้างประโยคภาษาจีน	จำนวน	ร้อยละ	กลวิธีการแปล							
			รูปแบบที่ 1		รูปแบบที่ 2		รูปแบบที่ 3		รูปแบบที่ 4	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4. บทกริยากล่าวถึงมุมมองที่เกี่ยวข้องกับบทกรรม										
主语-[对-宾语-来说]-述语	6	26.09	5	83.33	1	16.67	-	-	-	-
主语-[对于-宾语-来说]-述语	5	21.74	3	60.00	-	-	2	40.00	-	-
รวม	11	47.83	8	72.73	1	9.09	2	18.18	-	-
[对-宾语-来说]-(主语)-述语	5	21.74	-	-	2	40.00	3	60.00	-	-
[对于-宾语-来说]-(主语)-述语	7	30.43	1	14.29	-	-	6	85.71	-	-
รวม	12	52.17	1	8.33	2	16.67	9	75.00	-	-
รวม กลุ่ม 4	23	100.00	9	39.13	3	13.04	11	47.83	-	-
รวมจำนวน	233	100.00	138	59.23	69	29.61	24	10.30	2	0.86

จากตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหมายและการใช้โครงสร้างประโยคกับกลวิธีการแปลพบว่า

2.1 กลุ่มบทกริยากล่าวถึงการกระทำที่บทประธานทำต่อบทกรรม รวมทั้งหมด 25 ประโยค โครงสร้างที่ใช้มีเพียงโครงสร้างเดียวคือ 主语-[对-宾语]-述语 คิดเป็นร้อยละ 100 และใช้กลวิธีการแปลที่มีการปรับโครงสร้างประโยคทั้งสิ้น โดยใช้กลวิธีการแปลรูปแบบที่ 1 จำนวน 18 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 72.00 ตัวอย่างเช่น

(1) 一群小孩子冲过来抱着我的腰, 仰着头**对我说**: “老师, 你好”。พวกเด็ก ๆ โหมเข้ามากอดเอว แหงนหน้าแล้วพูดกับฉันว่า “สวัสดีค่ะ/ครับ คุณครู” (He, 2015, p. 62, 63)

รองลงมาก็คือ กลวิธีการแปลรูปแบบที่ 2 จำนวน 7 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 28.00 ตัวอย่างเช่น

(2) 老师摇了摇头, **对我说了**一句中国俗语 “宁做鸡头, 不做凤尾”。อาจารย์ของดิฉันส่ายหน้าและบอกดิฉันด้วยสุภาษิตบทหนึ่งว่า “ยอมเป็นหัวไก่ ดีกว่าเป็นหางหงส์” (Zhou, 2014, p. 66, 67)

2.2 กลุ่มบทกริยากล่าวถึงท่าทีหรือวิธีการที่บทประธานปฏิบัติต่อบทกรรม ทั้งหมด 24 ประโยค โครงสร้างที่ใช้มี 2 โครงสร้าง และไม่ปรากฏกลวิธีการแปลแบบไม่ปรับโครงสร้างประโยค

1) โครงสร้าง 主语-[对-宾语]-述语 จำนวน 23 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 95.83 ใช้กลวิธีการแปลรูปแบบที่ 2 มากที่สุด จำนวน 14 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 60.87 ตัวอย่างเช่น

(3) 武宗皇帝**对它一见钟情**, 龙颜大悦将其收进皇宫珍藏。จักรพรรดิอู่จิงทรงโปรดปรานภาพวาดนี้เป็นยิ่งนัก จึงรับสั่งให้นำไปเก็บไว้ในวัง (Zhou, 2014, p. 41, 44)

รองลงมาก็คือ กลวิธีการแปลรูปแบบที่ 1 จำนวน 9 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 39.13 ตัวอย่างเช่น

(4) 像齐国这么强大的国家 难道甘愿**对秦王言听计从**吗? รัฐฉีที่แข็งแกร่งยิ่งใหญ่นี้หรือจะยอมศิโรราบให้แก่กษัตริย์รัฐฉิน (Li, 2014, p. 59, 61)

2) โครงสร้าง [对于-宾语]-(主语)-述语 จำนวน 1 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 4.17 ใช้กลวิธีการแปลรูปแบบที่ 1 จำนวน 1 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 100.00 ได้แก่

(5) **对于现状我个人十分满意。** ผมรู้สึกพอใจกับสภาพในปัจจุบันมาก (Bo et al., 2014, p. 25, 28)

2.3 กลุ่มบทกริยากล่าวถึงพฤติกรรมหรือการกระทำที่เกี่ยวข้องกับบทกรรม ทั้งหมด 161 ประโยค พบกลวิธีการแปลทั้ง 4 รูปแบบ โครงสร้างไวยากรณ์ที่ใช้ทั้งหมด 4 โครงสร้าง

1) โครงสร้าง 主语-[对-宾语]-述语 จำนวน 133 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 82.61 ใช้กลวิธีการแปลรูปแบบที่ 1 มากที่สุดจำนวน 92 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 69.17 ตัวอย่างเช่น

(6) **美英等西方国家对此齐声谴责中国。** ประเทศทางตะวันตกเช่นสหรัฐอเมริกาและอังกฤษส่งเสียงประณามจีนพร้อมกันในเรื่องนี้ (China News Department, 2020, p. 23)

รองลงมาคือ กลวิธีการแปลรูปแบบที่ 2 จำนวน 40 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 30.08 ซึ่งทั้ง 2 รูปแบบเป็นกลวิธีการแปลที่มีการปรับโครงสร้าง ตัวอย่างเช่น

(7) **中国已故总理周恩来对他给予了最高评价：詹天佑是中国人的光荣！** นายโจว เอินไหล อดีตนายกรัฐมนตรี้ได้กล่าวว่า **สุดดีเขาไว้อย่างสูงสุดว่า “งาน เทียนโย่ว เป็นเกียรติยศศักดิ์ศรีของชาวจีน”** (Dai, 2016, p. 24, 28)

นอกจากนี้ยังพบกลวิธีการแปลรูปแบบที่ 4 จำนวน 1 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 0.75 ได้แก่

(8) **在这样短时间内密集增加的出行人流，对任何国家的任何公共交通系统，都是一个巨大的挑战。** ในช่วงระยะเวลาเพียงสั้น ๆ แต่มีจำนวนผู้เดินทางเพิ่มสูงขึ้นอย่างมหาศาล **ไม่ว่าจะเป็นระบบการคมนาคมขนส่งสาธารณะของประเทศใด ๆ ก็ตาม ล้วนแต่ถือว่าเป็นความท้าทายอย่างยิ่ง** (Li, 2016, p. 42, 46)

2) โครงสร้าง 主语-[对于-宾语]-述语 จำนวน 6 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 3.73 ใช้

กลวิธีการแปลแบบปรับโครงสร้าง ไม่พบกลวิธีการแปลแบบไม่ปรับโครงสร้าง โดยใช้กลวิธีการแปลรูปแบบที่ 1 มากที่สุด จำนวน 4 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 66.67 ตัวอย่างเช่น

(9) **不过，当地人对于乌镇得名的由来还有一个流传更为广泛的传说——乌将军。** แต่ทว่าคนในพื้นที่ยังมีตำนานเล่ากันในวงกว้างสืบทอดต่อกันมายาวนาน **กล่าวถึงที่มาของชื่อตำบลอุเจันอีกหนึ่งเรื่อง** ซึ่งก็คือ “แม่ทัพอุ” (Yao, 2016, pp. 24, 25)

รองลงมาคือ กลวิธีการแปลรูปแบบที่ 2 จำนวน 2 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 33.33 ตัวอย่างเช่น

(10) **公主不仅熟读并翻译了众多中国的古代诗词，造诣深厚，而且对于中国的当代文学作品也有着浓厚的兴趣。** พระองค์มิเพียงแต่ทรงอ่านและแปลโคลงกลอนจีนโบราณมากมาย แต่ยังทรงสนพระทัยด้านผลงานวรรณกรรมสมัยใหม่ของจีนอย่างลึกซึ้งอีกด้วย (Gao et al., 2016, pp. 8, 9)

3) โครงสร้าง [对-宾语]-(主语)-述语 จำนวน 9 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 5.59 ใช้กลวิธีการแปลรูปแบบที่ 3 มากที่สุด จำนวน 4 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 44.44 ตัวอย่างเช่น

(11) **对目前泰国汉语教育，您有哪些建议？** **เกี่ยวกับเรื่องการศึกษามานภาษาจีนในประเทศไทยปัจจุบัน ท่านมีข้อเสนอแนะอะไรบ้างคะ** (Ma & Jin, 2014, p. 21, 24)

รองลงมาคือกลวิธีการแปลรูปแบบที่ 1 จำนวน 3 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 33.33 ตัวอย่างเช่น

(12) **对人民实行民主，对敌人实行专政，这就是人民民主专政。** ปฏิบัติต่อประชาชนด้วยประชาธิปไตย ปฏิบัติต่อศัตรูด้วยเผด็จการ **นี่คือเผด็จการประชาธิปไตยโดยประชาชน** (Editing and Translation Working Group, 2014a, p. 24)

ลำดับที่สามคือกลวิธีการแปรรูปแบบที่ 2 จำนวน 2 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 22.22 ตัวอย่างเช่น

(13) 如果**对国家有利**, 即使是牺牲生命也要去做。หากเป็น**ประโยชน์**ของบ้านเมืองแล้ว แม้ต้องสละชีพก็ต้องกระทำ (Yu, 2014, p. 29, 31)

4) โครงสร้าง [对于-宾语]-(主语)-述语จำนวน 13 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 8.07 ใช้กลวิธีการแปรรูปแบบที่ 3 มากที่สุด จำนวน 9 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 69.23 ตัวอย่างเช่น

(14) 而对于其中复杂的深度思考, 则交给了观众。สำหรับเรื่องการตรึงตรองวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งซับซ้อนในเรื่องนั้น กลับทิ้งให้ผู้ชมไปคิดวิเคราะห์เอาเอง (Yu, 2015, p. 23, 27)

รองลงมาคือ กลวิธีการแปรรูปแบบที่ 1 จำนวน 2 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 15.38 ตัวอย่างเช่น

(15) 对于这部电影, 观众讨论最多的就是影片与人物原型的**关系**。สิ่งที่ผู้ชมวิพากษ์วิจารณ์กันมากที่สุดในภาพยนตร์เรื่องนี้ก็คือ **ความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์กับบุคคลต้นแบบ** (Yu, 2014, p. 30, 33)

ลำดับที่สามคือ กลวิธีการแปรรูปแบบที่ 4 จำนวน 1 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 7.69 ได้แก่

(16) 对于“起舞弄清影, 何似在人间”, 这两句词, 文学家有不同的**见解**。บทที่ 4 และ 5 นี้วรรณคดีตีความต่างกัดังนี้ (Gao et al., 2014b, pp. 14, 15)

และกลวิธีการแปรรูปแบบที่ 2 จำนวน 1 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 7.69 ได้แก่

(17) 对于高考, 一直等待这一天, 内心比较平静, 不是特别紧张。ฉันรอคอยการสอบเภาเข้าในวันนี้อันตลอดจิตใจค่อนข้างสงบ ไม่เครียดเท่าไรนัก (Wang, 2014a, p. 44, 47)

2.4 กลุ่มบทกวียากกล่าวถึงมุมมองที่เกี่ยวข้องกับบทกรรม ทั้งหมด 23 ประโยค โครงสร้างไวยากรณ์ที่ใช้มีทั้งหมด 4 โครงสร้าง ไม่พบการใช้กลวิธีการแปรรูปแบบที่ 4 ในกลุ่มนี้

1) โครงสร้าง 主语-[对-宾语-来说]-述语 จำนวน 6 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 26.09 ใช้กลวิธีการแปรรูปแบบที่มีการปรับโครงสร้าง ไม่พบกลวิธีการแปรรูปแบบไม่ปรับโครงสร้างประโยค โดยใช้กลวิธีการแปรรูปแบบที่ 1 มากที่สุด จำนวน 5 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 83.33 ตัวอย่างเช่น

(18) 这些奖项品**对学生下一学期的学习来说是一种莫大的鼓励**。ประเภทรางวัลและของรางวัลต่าง ๆ นี้จะเป็นกำลังใจอันยิ่งใหญ่ในการเรียนในภาคการศึกษาถัดไปของนักเรียน (Ma, 2014, p. 65, 67)

รองลงมาคือ กลวิธีการแปรรูปแบบที่ 2 จำนวน 1 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 16.67 ตัวอย่างเช่น

(19) 适时的成果展示不但可以让学校和家长看到学生的学习成果, 同时**对学生和教师来说都是一种肯定和鼓舞**。การจัดแสดงผลงานในเวลาที่เหมาะสมนั้นไม่เพียงแต่ทำให้โรงเรียนและผู้ปกครองได้เห็นผลการเรียนของนักเรียนเท่านั้น ทั้งยังเป็นการ**แสดงการยอมรับและเป็นการให้กำลังใจครูและนักเรียนอีกด้วย** (Ma, 2014, p. 65, 68)

2) โครงสร้าง 主语-[对于-宾语-来说]-述语 จำนวน 5 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 21.74 ใช้กลวิธีการแปรรูปแบบที่ 1 มากที่สุด จำนวน 3 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 60.00 ตัวอย่างเช่น

(20) 春节是**对于中国人来说至关重要**。เทศกาลตรุษจีนนั้น**มีความสำคัญต่อชาวจีนอย่างยิ่ง** (Editing and Translation Working Group, 2021, p. 6)

ลำดับที่สองคือ กลวิธีการแปลรูปแบบที่ 3 จำนวน 2 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 40.00 ตัวอย่างเช่น

(21) 因此圆月**对于所有中国人来说**都意味着美好。 ดังนั้นพระจันทร์ดวงกลม ๆ สำหรับคนจีนทุกคนแล้วจะมีความหมายที่แสดงถึงความมงคลงามสมบูรณ์ (Gao et al., 2014a, p. 24, 27)

3) โครงสร้าง [对-宾语-来说]-(主语)-述语 จำนวน 5 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 21.74 ใช้กลวิธีการแปลรูปแบบที่ 3 มากที่สุด จำนวน 3 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 60.00 ตัวอย่างเช่น

(22) **对俄罗斯而言, 与亚太地区国家的协作是一个战略的优先方向。** สำหรับรัสเซีย ความร่วมมือกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกถือเป็นทิศทางลำดับแรก ๆ ทางยุทธศาสตร์ (Wang, 2014b, p. 46, 50)

รองลงมาคือ กลวิธีการแปลรูปแบบที่ 2 จำนวน 2 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 40.00 ตัวอย่างเช่น

(23) **对中国人来说, 过年与“家”密切相关。** ชาวจีนมองว่าการฉลองตรุษจีนกับ“ครอบครัว” มีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น (Gao, 2016, p. 31)

4) โครงสร้าง [对于-宾语-来说]-(主语)-述语 จำนวน 7 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 30.43 ใช้กลวิธีการแปลรูปแบบที่ 3 มากที่สุด จำนวน 6 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 85.71 ตัวอย่างเช่น

(24) **对于中国瓷器来说, 再没有比水运更加便捷和安全的运输方式了。** สำหรับเครื่องปั้นดินเผาของจีน คงไม่มีวิธีการขนส่งใดจะรวดเร็วและปลอดภัยเท่ากับการขนส่งทางน้ำอีกแล้ว (Fu, 2014, p. 32, 36)

รองลงมาคือ กลวิธีการแปลรูปแบบที่ 1 จำนวน 1 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 14.29 ตัวอย่างเช่น

(25) **对于他们来说维生素的唯一来源就是茶叶。** แหล่งวิตามินเพียงแหล่งเดียวสำหรับพวกเขาก็คือ ใบชา (Lu, 2014, p. 52, 56)

3. การใช้คำไทยแปลแทนคำบุพบท “对” และ “对于”

ผู้วิจัยแยกวิเคราะห์คำบุพบท “对” และ “对于” เนื่องจากความหมายและการใช้ของทั้งสองคำมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง ซึ่งจะส่งผลต่อการเลือกคำไทยมาแปลแทน สรุปได้ตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 คำแปลแทนคำบุพบท “对” จำแนกตามความหมายและการใช้ และกลวิธีการแปล

คำแปล แทนคำ บุพบท “对”	ความหมายกลุ่มที่ 1		ความหมายกลุ่มที่ 2		ความหมายกลุ่มที่ 3				ความหมายกลุ่มที่ 4				รวม จำนวน (คู่แปล)	ร้อยละ
	กลวิธีการแปล รูปแบบที่ 1		กลวิธีการแปล รูปแบบที่ 1		กลวิธีการแปล รูปแบบที่ 1		กลวิธีการแปล รูปแบบที่ 3		กลวิธีการแปล รูปแบบที่ 1		กลวิธีการแปล รูปแบบที่ 3			
	จำนวน (คู่แปล)	ร้อยละ	จำนวน (คู่แปล)	ร้อยละ	จำนวน (คู่แปล)	ร้อยละ	จำนวน (คู่แปล)	ร้อยละ	จำนวน (คู่แปล)	ร้อยละ	จำนวน (คู่แปล)	ร้อยละ		
เกี่ยวกับ	-	-	-	-	8	8.25	1	25.00	-	-	-	-	9	6.67
แก่	1	5.56	-	-	2	2.06	-	-	-	-	-	-	3	2.22
ใน	-	-	2	25.00	22	22.68	1	25.00	1	25.00	-	-	26	19.26
ให้	3	16.67	-	-	1	1.03	-	-	-	-	-	-	4	2.96
ให้แก่	-	-	1	12.50	6	6.19	-	-	-	-	-	-	7	5.19
ให้กับ	-	-	-	-	3	3.09	-	-	-	-	-	-	3	2.22
กับ	10	55.56	4	50.00	7	7.22	-	-	-	-	-	-	21	15.56
จาก	-	0.00	-	-	1	1.03	-	-	-	-	-	-	1	0.74
ต่อ	2	11.11	1	12.50	42	43.30	-	-	2	50.00	-	-	47	34.81
ต่อหน้า	1	5.56	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.74
สำหรับ	-	-	-	-	1	1.03	2	50.00	1	25.00	4	100.00	8	5.93
โดย	1	5.56	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.74
ของ	-	-	-	-	3	3.09	-	-	-	-	-	-	3	2.22
ที่	-	-	-	-	1	1.03	-	-	-	-	-	-	1	0.74
รวม	18	100.00	8	100.00	97	100.00	4	100.00	4	100.00	4	100.00	135	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า คำไทยที่ใช้แปลแทน “对” มีทั้งหมด 14 คำ ใช้มากที่สุดคือ คำว่า “ต่อ” จำนวน 47 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 34.81 ลำดับที่สอง คำว่า “ใน” จำนวน 26 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.26

ลำดับที่สามคำว่า “กับ” จำนวน 21 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.56 ลำดับที่สี่คำว่า “เกี่ยวกับ” จำนวน 9 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.67 และลำดับที่ห้าคำว่า “สำหรับ” จำนวน 8 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.93

ตารางที่ 4 คำแปลแทนคำบุพบท “对于” จำแนกตามความหมายและการใช้ และกลวิธีการแปล

คำแปล แทนคำ บุพบท “对于”	ความหมายกลุ่มที่ 1		ความหมายกลุ่มที่ 2		ความหมายกลุ่มที่ 3				ความหมายกลุ่มที่ 4				รวม จำนวน (คู่แปล)	ร้อยละ
	กลวิธีการแปล รูปแบบที่ 1		กลวิธีการแปล รูปแบบที่ 1		กลวิธีการแปล รูปแบบที่ 1		กลวิธีการแปล รูปแบบที่ 3		กลวิธีการแปล รูปแบบที่ 1		กลวิธีการแปล รูปแบบที่ 3			
	จำนวน (คู่แปล)	ร้อยละ	จำนวน (คู่แปล)	ร้อยละ	จำนวน (คู่แปล)	ร้อยละ	จำนวน (คู่แปล)	ร้อยละ	จำนวน (คู่แปล)	ร้อยละ	จำนวน (คู่แปล)	ร้อยละ		
เกี่ยวกับ	-	-	-	-	-	-	1	11.11	-	-	-	-	1	3.85
ใน	-	-	-	-	1	20.00	-	-	-	-	-	-	1	3.85
กับ	-	-	1	100.00	1	20.00	-	-	-	-	-	-	2	7.69
ต่อ	-	-	-	-	1	20.00	-	-	1	25.00	-	-	2	7.69
สำหรับ	-	-	-	-	1	20.00	6	66.67	3	75.00	5	71.43	15	57.69
ส่วน	-	-	-	-	1	20.00	2	22.22	-	-	-	-	3	11.54
ในแง่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	14.29	1	3.85
กล่าวถึง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	14.29	1	3.85
รวม	-	-	1	100.00	5	100.00	9	100.00	4	100.00	7	100.00	26	100.00

จากตารางที่ 4 คำไทยที่ใช้แปลแทน “对于” มีทั้งหมด 8 คำ คำที่ใช้มากที่สุดคือ คำว่า “สำหรับ” จำนวน 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 57.69 ลำดับที่สอง คำว่า “ส่วน” จำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.54 ลำดับที่สามคำว่า “ต่อ” และ “กับ” จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.69 เท่ากัน และลำดับที่สี่คำว่า “เกี่ยวกับ” “ใน” “ในแง่” “กล่าวถึง” จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.85 เท่ากัน

อภิปรายผล

ตามแนวทางการแปลแบบตีความที่ผู้แปลส่วนใหญ่ใช้ในปัจจุบัน ผู้แปลต้องทำความเข้าใจความหมายที่ภาษาต้นฉบับต้องการสื่อ แล้วนำเพียงความหมายนั้นมาถ่ายทอดโดยใช้ภาษาแปล ระหว่างขั้นตอนการถ่ายทอดความหมายผู้แปลต้องผละออกจากอุปสรรคของภาษาต้นฉบับ (Delisle, 1988) ซึ่งในขั้นตอนการถ่ายทอดความหมายนี้ ผู้แปลต้องใช้กลวิธีการแปลหลากหลายร่วมกัน เพื่อเรียบเรียงบทแปลให้เป็นธรรมชาติในภาษาแปล กระชับ และสื่อ

ความได้ชัดเจน ตรงตามความหมายที่ต้นฉบับต้องการสื่อ จากการศึกษาคำศัพท์ตัวอย่างการแปลบทขยายกริยาประเภทบุพบทวลีกลุ่มแสดงเป้าหมายรับกริยาอาการ “对” และ “对于” พบว่า กลวิธีที่ใช้ในการปรับบทแปลนั้นมีความสัมพันธ์กับโครงสร้าง ความหมาย และการใช้บุพบทวลี “对” และ “对于” ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการแปลกับโครงสร้าง

1.1 เมื่อบุพบทวลี “对” และ “对于” อยู่หลังบทประธานพบว่า ผู้แปลจะใช้กลวิธีการแปลแบบปรับโครงสร้าง จากโครงสร้างภาษาจีน “[บุพบท-บทกรรม]-บทกริยา” เป็นโครงสร้างภาษาไทย “บทประธาน-บทกริยา-บทกรรม” ดังตัวอย่างประโยคการแปลที่ (1) (2) (3) (4) (6) (7) (9) (10) (18) (19) และ (20) กลวิธีการแปลที่ต้องจัดเรียงโครงสร้างใหม่เช่นนี้ เกิดขึ้นเนื่องจากโครงสร้างภาษาจีนและภาษาไทยต่างกัน ซึ่งผู้แปลส่วนใหญ่ตระหนักถึงความแตกต่างนี้ อยู่แล้ว สอดคล้องกับกลวิธีการแปลระดับโครงสร้างของ Saibua (2010) และ Pinmanee (2012) และ

ข้อควรระวังในการแปลจีน-ไทย ไทย-จีนของ Num-tong และ Likhidcharoentham (2019) ที่เห็นว่าเมื่อต้องแปลเป็นภาษาใดก็ต้องปรับโครงสร้างตามแบบของภาษาแปลให้ถูกต้อง เพื่อความเป็นธรรมชาติของภาษาแปล

1.2 เมื่อพบพหุวลี “对” และ “对于” วางไว้ส่วนหน้าของประโยคหรือหน้าบทประพันธ์ พหุวลีนั้นเป็นส่วนนำของการกล่าว หรือบทกรรมที่ตามหลัง พหุวลีเป็นนามวลีที่มีโครงสร้างซับซ้อนหรือมีกริยาวลีหรือประโยคสั้น ๆ เป็นบทขยาย ผู้แปลส่วนใหญ่จะใช้กลวิธีการแปลแบบไม่ปรับโครงสร้างประโยคยังคงตำแหน่งของบทกรรมไว้ส่วนหน้าของประโยคเช่นเดิม ดังประโยคตัวอย่างการแปลที่ (11) (14) (16) (22) และ (24) ทั้งนี้โครงสร้างภาษาไทยมีรูปประโยคที่นำบทกรรมมาไว้ส่วนหน้าประโยคที่เรียกว่า “ประโยคกรรม” ส่วนนำมักเป็นบทกรรมที่มีความซับซ้อนเช่นมีส่วนขยาย (Thonglor, 2021, pp. 369) ภาษาจีนและภาษาไทยมีลักษณะการใช้ดังกล่าวเช่นเดียวกัน ดังนั้นการแปลโดยไม่ปรับโครงสร้างเช่นนี้จึงอยู่ในความคุ้นเคยของคนไทยและสามารถสื่อความได้ตรงตามภาษาต้นฉบับ ซึ่งกลวิธีการแปลรูปแบบนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขการปรับบทแปลของ Saibua (2010) ที่เห็นว่า การปรับบทแปลไม่สามารถทำตามความพอใจของผู้แปล แต่ควรปรับบทแปลเพื่อให้สื่อความได้ตรงกับต้นฉบับและให้ผู้รับสารเข้าใจง่ายขึ้นเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม เมื่อพบพหุวลี “对” และ “对于” อยู่หลังบทประพันธ์ พบว่า มีการใช้กลวิธีการแปลที่ไม่ปรับโครงสร้างอยู่บ้างเช่นกัน เนื่องจากพหุวลีหรือบทกรรมมีความยาว การแปลโดยนำบทกรรมมากล่าวถึงก่อนบทกรรมจะทำให้ผู้รับสารเข้าใจได้ง่ายกว่า ดังประโยคตัวอย่างการแปลที่ (8) และ (21)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความหมายและการใช้โครงสร้างกับกลวิธีการแปล

2.1 พหุวลี “对” ใช้ขยายบทกรรมที่กล่าวถึงการกระทำที่บทประพันธ์ทำต่อบทกรรม ซึ่ง

จะไม่ใช้ “对于” ในความหมายนี้ คำว่า “对” มีความหมายเท่ากับคำว่า “朝” “向” และคำกริยาเป็นการกระทำที่กระทำต่อบทกรรมหรือกระทำต่อหน้าบทกรรม ดังนั้นผู้แปลจะใช้กลวิธีการแปลแบบปรับโครงสร้างเท่านั้น เป็นโครงสร้างภาษาไทย “บทประธาน-บทกริยา-บทกรรม” เพื่อสื่อความว่าบทกริยาที่ประธานกระทำนั้นเกิดขึ้นกับบทกรรม คำที่แปลแทน “对” ในความหมายนี้มักใช้คำว่า “กับ” “ให้” “ต่อ” เป็นต้น เพื่อให้สื่อความตามต้นฉบับ ดังประโยคตัวอย่างการแปลที่ (1) และ (2)

2.2 บทกริยาของประโยคกล่าวถึงทำที่หรือวิธีการที่บทประพันธ์ปฏิบัติต่อบทกรรม คำพหุวลี “对” และ “对于” ที่อยู่หน้าบทกรรมจะมีความหมายว่า “ปฏิบัติต่อ” หมายถึง บทประพันธ์ปฏิบัติต่อบทกรรมอย่างไร บทกริยาจะเป็นกริยาประเภททำที่ อารมณ์ความรู้สึกนึกคิด หรือวิธีการ ผู้แปลจะใช้กลวิธีการแปลแบบปรับโครงสร้างเสมอ เป็นโครงสร้างภาษาไทย “บทประธาน-บทกริยา-บทกรรม” เพื่อสื่อความว่าทำที่ ความรู้สึก และวิธีการของบทประพันธ์นั้นเกิดขึ้นกับบทกรรม ดังประโยคตัวอย่างการแปลที่ (3) (4) และ (5) คำแปลแทนคำพหุวลี “对” และ “对于” หรือคำเชื่อมระหว่างบทกริยาและบทกรรมที่ใช้บ่อยได้แก่ “กับ” “ใน” “ให้แก่” “ต่อ”

2.3 พหุวลี “对” และ “对于” ใช้ขยายบทกรรมที่กล่าวถึงพฤติกรรมหรือการกระทำรวมถึงสภาวะที่เกี่ยวข้องกับบทกรรม

เมื่อพบพหุวลี “对” และ “对于” อยู่หลังบทประพันธ์ ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลแบบปรับโครงสร้างให้เป็นโครงสร้างภาษาไทย ดังประโยคตัวอย่างการแปลที่ (6) (7) (9) และ (10) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการแปลแบบตีความและการแปลให้เป็นธรรมชาติในภาษาแปลตามที่ได้กล่าวไว้ในข้อ 1.1 เมื่อผู้แปลปรับโครงสร้างแล้วหากจำเป็นต้องมีคำเชื่อมระหว่างบทกริยาและบทกรรมมักใช้คำว่า “ใน” “ต่อ” “ให้แก่” “ให้กับ” “เกี่ยวกับ” เป็นต้น

เมื่อพบพหุวลี “对” และ “对于” เป็นส่วนนำของการกล่าว ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลแบบไม่ปรับโครงสร้างมากที่สุด และใช้คำว่า “สำหรับ” “เกี่ยวกับ” แปลแทน “对” และ “对于” แล้วตามด้วยบทกรรม ดังประโยคตัวอย่างการแปลที่ (11) (14) และ (16) เรียกประโยครูปแบบนี้ว่า “ประโยคกรรม” ตามที่อธิบายไว้ในข้อ 1.2

นอกจากนี้ยังพบกลวิธีการแปลแบบปรับโครงสร้างด้วย ดังประโยคตัวอย่างการแปลที่ (12) (13) (15) และ (17) ซึ่งบทกรรมที่ตามหลังคำพหุวลี “对” และ “对于” เป็นคำนามโครงสร้างไม่ซับซ้อน เมื่อนำไปเรียงไว้หลังบทกริยาจะเป็นธรรมชาติในภาษาไทยและสละสลวยมากกว่าวางไว้ส่วนหน้าของประโยคเป็นบทนำ ซึ่งเป็นไปตามลักษณะการแปลที่ดี

2.4 บทกริยากล่าวถึงมุมมองของคนหรือสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทกรรม โดยบทกริยาจะเป็นวลีหรือประโยคที่แสดงถึงการวินิจฉัย การพรรณนา หรืออธิบาย การใช้ในความหมายนี้จะปรากฏในโครงสร้าง “对/对于.....来说”

เมื่อพบพหุวลี “对” และ “对于” อยู่หลังบทประธานพบว่า ผู้แปลส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการแปลแบบปรับโครงสร้างเพื่อให้เป็นธรรมชาติตามโครงสร้างภาษาไทยที่เรียงบทกริยาและต่อท้ายด้วยบทกรรม แล้วแปลแทนคำว่า “对” และ “对于” ด้วยคำว่า “สำหรับ” “ต่อ” และ “ใน” ตามลำดับ ดังตัวอย่างการแปลที่ (18) และ (20)

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลแบบไม่ปรับโครงสร้าง ดังประโยคตัวอย่างการแปลที่ (21) 因此圆月对于所有中国人来说都意味着美好。ผู้แปลแปลว่า “ดังนั้นพระจันทร์ดวงกลม ๆ สำหรับคนจีนทุกคนแล้วจะมีความหมายที่แสดงถึงความงดงามสมบูรณ์” หากแปลโดยปรับโครงสร้างเป็น “ดังนั้นพระจันทร์ดวงกลม ๆ จึงมีความหมายที่แสดงถึงความงดงามสมบูรณ์สำหรับคนจีนทุกคน” จะเห็นได้ว่ารูปแบบหลังนี้ บทกริยามีความซับซ้อน ทำให้กริยาหลักอยู่ห่างจากบทกรรม จึงสื่อความไม่ชัดเจนเท่าการแปลแบบไม่ปรับโครงสร้าง

แต่เมื่อพบพหุวลี “对” และ “对于” เป็นส่วนนำของการกล่าว ผู้แปลส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการแปลแบบไม่ปรับโครงสร้าง กลายเป็น “ประโยคกรรม” ในโครงสร้างภาษาไทย คำไทยที่ใช้แปลแทน ได้แก่ คำว่า “สำหรับ” “กล่าวถึง” ดังประโยคตัวอย่างการแปลที่ (22) และ (24) อย่างไรก็ตามพบการแปลแบบปรับโครงสร้างบ้าง ดังประโยคตัวอย่างการแปลที่ (23) และ (25) เนื่องจากบทกรรมเป็นคำนามสั้น ๆ เช่นเดียวกับที่อธิบายไว้ในข้อ 2.3

3. นอกจากการปรับโครงสร้างโดยปรับวิธีการเรียงส่วนประกอบแล้วยังพบว่า มีการปรับวิธีลำดับการเสนอความคิดด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางแปลแบบตีความที่ไม่ยึดติดกับรูปประโยคของภาษาต้นฉบับ แต่ให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดความหมายจากความคิดที่กระจ่าง โดยเลือกใช้โครงสร้างและคำในภาษาปลายทางที่เหมาะสมเป็นธรรมชาติและเข้าใจง่ายในภาษาแปล (Delisle, 1988; Saibua, 2010) จากการศึกษาค้นพบตัวอย่างการแปลดังนี้

3.1 ปรับบทกรรมในภาษาจีนเป็นบทขยายกรรมในภาษาไทย แล้วใช้คำพหุวลี “ของ” เชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบทกรรมและบทขยายกรรม เพื่อความสละสลวยของบทแปล ลักษณะการปรับบทแปลเช่นนี้พบ 3 คู่แปล คิดเป็นร้อยละ 1.29 ตัวอย่างเช่น “她对这些图片着了迷，整天都看着那本书。” แปลว่า “เด็กสาวต้องมนต์สะกดของรูปภาพเหล่านั้น” เฝ้ามองหนังสือเล่มดังกล่าวตลอดทั้งวัน” (Wu, 2014, p. 26) เมื่อแปล 着了迷ว่า “ต้องมนต์สะกด” เป็นโครงสร้าง “บทกริยา-บทกรรม” ที่บทกริยามีบทกรรมสมบูรณ์แล้ว ดังนั้นบทกรรมในภาษาจีน 这些图片 จึงต้องกลายเป็นบทขยายกรรมในบทแปล

3.2 ปรับบทกรรมในภาษาจีนมาเป็นบทประธานในภาษาไทย ลักษณะการปรับบทแปลเช่นนี้พบ 2 คู่แปลคิดเป็นร้อยละ 0.86 ตัวอย่างเช่น “对中国来说，过年与“家”密切相关。” แปลว่า “ชาวจีนมองว่าการฉลองตรุษจีนกับ ‘ครอบครัว’ มี

ความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น” (Gao, 2016, p. 31) ทั้งนี้หากลำดับการเสนอความคิดเหมือนภาษาจีนโดยใช้บุพบทลึกลำนำเป็น “สำหรับชาวจีนการฉลองตรุษจีนกับครอบครัวมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น” ยังสามารถสื่อความได้ชัดเจน แต่การที่ผู้แปลเรียงลำดับการเสนอความคิดใหม่ทำให้ประโยคสละสลวยมากขึ้น ตามเงื่อนไขการปรับบทแปลของ Saibua (2010)

3.3 ปรับบทกรรมในภาษาจีนมาเป็นบทประธานในภาษาไทย และปรับบทประธานจีนมาเป็นบทขยายของบทประธานไทย แล้วใช้คำบุพบท “ของ” เชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบทประธานและบทขยายประธาน ลักษณะการปรับบทแปลเช่นนี้พบ 3 คู่แปล คิดเป็นร้อยละ 1.29 ตัวอย่างเช่น “尽管中泰人民对左、右信仰恰恰相反，但是在象征男女的方向上，都让男性占据更重要的位置” แปลว่า “แม้ว่าคติความเชื่อเรื่องชาย-ขวาของชาวไทยและชาวจีนจะตรงข้ามกัน แต่ในด้านสัญลักษณ์แทนชาย-หญิงนั้น จะให้ฝ่ายชายอยู่ตำแหน่งที่สำคัญกว่า” (Editing and Translation Working Group, 2014b, p. 28) ทั้งนี้หากยังคงลำดับการเสนอความคิดเหมือนภาษาจีนและปรับเพียงการเรียงลำดับให้เป็นตามธรรมชาติของโครงสร้างภาษาไทยคือ “บทประธาน-บทกริยา-บทกรรม” นั้นไม่สามารถสื่อความได้ เพราะบทกรรม “左、右信仰” ไม่ได้เป็นผู้รับการกระทำของบทประธานแต่เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับบทกริยา

4. การแปลแทนคำบุพบท “对” และ “对于”

ระหว่างขั้นตอนการปรับบทแปล หากบทแปลสื่อความได้ชัดเจนแล้ว ผู้แปลจะไม่แปลแทนคำบุพบท “对” และ “对于” ซึ่งเป็นไปตามหลักและข้อควรระวังในการแปลของ Numtong และ Likhidcharoentham (2019) ที่กล่าวว่า ผู้แปลสามารถตัดข้อความในต้นฉบับที่ไม่มีมีความจำเป็นในบทแปลได้ หากข้อความที่แปลออกมานั้นได้รวมความหมายนั้นไว้แล้ว อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า ตัวอย่าง

การแปลส่วนใหญ่มีการแปลแทนคำบุพบท “对” และ “对于” เพื่อเชื่อมคำกริยาและบทกรรมให้ถูกต้องตามโครงสร้างภาษาไทยและสื่อความหมายให้ตรงกับต้นฉบับ

จากการศึกษาพบว่า บุพบทวลี “对” ใช้แสดงความหมายกลุ่มที่ 3 มากที่สุด คำแปลแทนหรือคำที่เชื่อมระหว่างบทกริยาและบทกรรมที่ใช้บ่อย เช่น “ต่อ” “ใน” “เกี่ยวกับ” เพื่อสื่อความว่าพฤติกรรมหรือการกระทำของบทประธานนั้นเกี่ยวข้องกับบทกรรม ดังตัวอย่างการแปลที่ (6) (11) และ (12) รองลงมา คือ การใช้แสดงความหมายกลุ่มที่ 1 คำแปลแทนที่ใช้บ่อย เช่น “กับ” “ให้” “ต่อ” เพื่อสื่อความว่าบทกริยาที่บทประธานกระทำนั้นเกิดขึ้นกับบทกรรม มีความหมายเหมือนกับ “朝” “向” ดังตัวอย่างการแปลที่ (1)

สำหรับบุพบทวลี “对于” พบว่าใช้เพื่อแสดงความหมายกลุ่มที่ 3 มากที่สุดเช่นกัน แต่มักปรากฏเป็นส่วนนำของการกล่าวและบทกรรมมีโครงสร้างซับซ้อน เมื่อแปลเป็นภาษาไทยผู้แปลมีแนวโน้มคงบทกรรมเป็นส่วนนำของประโยคเช่นเดียวกัน ดังนั้น คำแปลแทนที่ใช้บ่อยจึงได้แก่คำว่า “สำหรับ” “ส่วน” “เกี่ยวกับ” ซึ่งมักใช้นำหน้าบทกรรมสำหรับการกล่าวนำในภาษาไทย ดังตัวอย่างการแปลที่ (14)

สรุปผล

เมื่อพิจารณาจากกระบวนการแปลแบบตีความ จะพบว่า ผู้แปลต้องทำความเข้าใจความหมายของภาษาจีนก่อน แล้วนำความหมายนั้นมาถ่ายทอดเป็นภาษาไทย ในขั้นตอนการถ่ายทอดนี้ผู้แปลต้องใช้กลวิธีการแปลตั้งแต่การปรับโครงสร้าง การเลือกคำแปลแทน รวมถึงการตัด แต่ง เติมข้อความในบทแปลร่วมกัน เพื่อให้บทแปลเป็นธรรมชาติในภาษาไทย สื่อความชัดเจน ตรงตามต้นฉบับ โดยพิจารณาจากโครงสร้างของภาษาต้นฉบับ ประกอบกับความหมายและการใช้บุพบทวลี “对” และ “对于”

ในด้านโครงสร้าง เนื่องจากผู้แปลตระหนักถึงความเหมือนและความต่างของโครงสร้างภาษาจีนและภาษาไทย ดังนั้นกลวิธีการแปลที่ใช้จึงเกี่ยวข้องกับการปรับโครงสร้าง โดยผู้แปลมีแนวโน้มจัดวางตำแหน่งของกรรมไว้หลังบทประธานหรือหน้าบทประธานตามโครงสร้างของต้นฉบับ กล่าวคือ

กรณีที่บุพบทวลี “对” และ “对于” อยู่หลังบทประธาน ผู้แปลมักใช้กลวิธีการแปลแบบปรับโครงสร้าง จากโครงสร้างภาษาจีน “[บุพบท-บทกรรม]-บทกริยา” เป็นโครงสร้างภาษาไทย “บทประธาน-บทกริยา-บทกรรม” เพราะความต่างด้านโครงสร้างของสองภาษาจึงต้องปรับโครงสร้างเป็นแบบภาษาไทยเพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจ

กรณีที่บุพบทวลี “对” และ “对于” อยู่หน้าบทประธานเป็นส่วนกล่าวนำ เมื่อบทกรรมเป็นนามวลีที่มีโครงสร้างซับซ้อน ผู้แปลส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการแปลแบบไม่ปรับโครงสร้างประโยค ยังคงตำแหน่งของบทกรรมไว้ส่วนหน้าของประโยคเช่นเดิมเรียกว่า “ประโยคกรรม” ซึ่งเป็นโครงสร้างที่ทั้งสองภาษามีร่วมกัน ผู้รับสารยังเข้าใจได้ชัดเจนเช่นกัน แต่ถ้าบทกรรมเป็นคำนามคำเดียวผู้แปลจะใช้กลวิธีปรับโครงสร้างนำบทกรรมไปเรียงไว้หลังบทกริยาซึ่งเป็นธรรมชาติมากกว่า และสื่อความได้ชัดเจนตามความคุ้นเคยของคนไทย

ในด้านความหมายและการใช้เมื่อบุพบทวลี “对” ทำหน้าที่บทยายกริยาแสดงความหมายกลุ่มที่ 1 และ 2 ซึ่งเป้าหมายรับกริยาอาการมักเป็นคนทำหน้าที่บทกรรมโครงสร้างไม่ซับซ้อน จะใช้กลวิธีการปรับโครงสร้างเท่านั้น เป็นโครงสร้างภาษาไทย “บทประธาน-บทกริยา-บทกรรม” เพื่อให้สื่อความตามต้นฉบับ

ส่วนบุพบทวลี “对” และ “对于” ที่ทำหน้าที่บทยายกริยาแสดงความหมายกลุ่มที่ 3 และ 4 นั้น บทกรรมปรากฏได้ทั้งคำนามและนามวลีที่โครงสร้างซับซ้อน ดังนั้นจะใช้กลวิธีแบบปรับโครงสร้างหรือไม่นั้นเป็นไปตามแนวโน้มการจัดวางตำแหน่งของกรรมไว้หลังบทประธานหรือหน้าบทประธานตามโครงสร้างของต้นฉบับดังที่กล่าวไว้ข้างต้น รวมถึงพิจารณาถึงความซับซ้อนของบทกรรมด้วย

สำหรับการแปลแทนคำบุพบท “对” และ “对于” หรือการหาคำเชื่อมระหว่างบทกริยากับบทกรรมนั้นขึ้นกับคำบุพบท “对” และ “对于” ในต้นฉบับว่าแสดงความหมายใด ซึ่งนอกจากคำว่า “เกี่ยวกับ ต่อ สำหรับ” ที่พจนานุกรมจีน-ไทย ฉบับใหม่ (Iamworamet, 1992) ให้ไว้เป็นตัวอย่าง ยังพบคำอื่น ๆ เช่น ใน กับ ให้แก่ แก่ ใช้แปลแทน “对” คำว่า ส่วน กับ ใน ในแง่ ใช้แปลแทน “对于” เป็นต้น แต่เมื่อบทแปลสื่อความหมายได้ครอบคลุมแล้วไม่จำเป็นต้องมีคำเชื่อมระหว่างบทกริยากับบทกรรม เพื่อให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย

ในการเรียนการสอนวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย ผู้สอนสามารถให้ผู้เรียนเห็นตัวอย่างและแนวทางการแปลบทยายกริยาประเภทบุพบทวลีกลุ่มแสดงเป้าหมายรับกริยาอาการ “对” และ “对于” โดยเฉพาะกรณีที่บทกรรมมีโครงสร้างซับซ้อน ซึ่งผู้แปลอาจต้องใช้กลวิธีการแปลแบบปรับโครงสร้างภาษา ปรับลำดับการเสนอความคิด การเลือกคำแปลแทน หรือการตัด แต่ง เดิมข้อความในบทแปล เพียงกลวิธีใดกลวิธีหนึ่งหรือหลายกลวิธีประกอบกัน เพื่อให้บทแปลสื่อความได้ชัดเจนและสละสลวยเป็นธรรมชาติในภาษาแปลตามแนวทางของการแปลที่ดี

References

- Bo, Z. Y., Ma, R. F., & Lin, Y. Z. (2014). “Right place at the right time, and in harmony”: The golden period for the development of China-Thailand friendship. *Confucius Institute Journal (Chinese-to-Thai Version)*, (6), 25-30. [in Chinese and Thai]
- Chaichotiranant, S. (2015). The study of erroneous in translation from Thai to Chinese of business students. *Panyapiwat Journal*, 7(1), 116-126. [in Thai]
- China news Department. (2020). 30% of non-democratic Hong Kong people oppose the Hong Kong version of the national security law. *Zhong-Thai Tong Magazine*, 2(17), 23. [in Chinese and Thai]
- Dai, Y. X. (2016). The Father of China’s Railways: Zhan Tianyou. *Confucius Institute Journal (Chinese-to-Thai Version)*, (1), 20-29. [in Chinese and Thai]
- Delisle, J. (1988). *Translation: An interpretive approach*. University of Ottawa Press.
- Editing and Translation Working Group. (2014a). Wisdom of contemporary people: Deng Xiaoping adapted China. *Chinese-Thai Monthly Magazines*, 13(145), 21-25. [in Chinese and Thai]
- Editing and Translation Working Group. (2014b). Why do Chinese people think left is big and Thai people think right is big. *Zhong-Thai Tong Magazine*, 13(151), 24-28. [in Chinese and Thai]
- Editing and Translation Working Group. (2021). One rooster, two dogs, three pigs, four sheep, five cows, and six horses. *Zhong-Thai Tong Magazine*, 2(24), 6-10. [in Chinese and Thai]
- Fu, Z. Y. (2014). Ceramics: Civilized People on the Maritime Silk Road. *Confucius Institute Journal (Chinese-to-Thai Version)*, (6), 31-38. [in Chinese and Thai]
- Gao, Y. Q. (2016). Go home for the new year. *Confucius Institute Journal (Chinese-to-Thai Version)*, (2), 28-37. [in Chinese and Thai]
- Gao, Y. Q., Tu, Y. Y., Sun, Y., Cai, J., Zhou, B. W., Liu, Y. N., Fu, Z. Y., Han, X., Ma, R. F., Li, X. Q., Gan, L. J., & Trisumpan, S. (2016). Appreciation of translations of Princess Sirindhorn’s Chinese literary works. *Confucius Institute Journal (Chinese-to-Thai Version)*, (1), 8-9. [in Chinese and Thai]
- Gao, Y. Q., Tu, Y. Y., Sun, Y., Zhang, L. L., Zhao, L., Li, C. C., Li, L., Fu, Z. Y., Han, S. L., Ma, R. F., Kang, J., Wang, X. Y., & Trisumpan, S. (2014a). Love for the mid-autumn festival: A letter to China. *Confucius Institute Journal (Chinese-to-Thai Version)*, (5), 22-27. [in Chinese and Thai]
- Gao, Y. Q., Tu, Y. Y., Sun, Y., Zhang, L. L., Zhao, L., Li, C. C., Li, L., Fu, Z. Y., Han, S. L., Ma, R. F., Kang, J., Wang, X. Y., & Trisumpan, S. (2014b). Appreciation of translations of Princess Sirindhorn’s Chinese literary works. *Confucius Institute Journal (Chinese-to-Thai Version)*, (5), 13-15. [in Chinese and Thai]

- He, X. D. (2015). The silent spring and autumn of chalk. *Confucius Institute Journal (Chinese-to-Thai Version)*, (6), 60-63. [in Chinese and Thai]
- Huang, B. R., & Liao, X. D. (2008). *Modern Chinese volume II* (4th ed.). Higher Education Press. [in Chinese]
- Iamworamet, T. (1992). *Chinese-Thai dictionary (New edition)*. Ruamsarn (1977) Press. [in Thai]
- Li, H. Y. (2014). The earliest football game: Cuju. *Confucius Institute Journal (Chinese-to-Thai Version)*, (4), 58-63. [in Chinese and Thai]
- Li, L. Y. (1999). A study on the meaning and usage of the preposition “dui”. *Journal of Tianjin Normal University*, 4, 71-75. [in Chinese]
- Li, R. (2019). *Corbus-based error analysis of the prepositions “对” and “对于”* [Master’s thesis]. Henan Normal University, PRC. [in Chinese]
- Li, X. (2016) Looking at Chinese people’s travel choices from the perspective of spring festival travel. *Confucius Institute Journal (Chinese-to-Thai Version)*, (1), 40-47. [in Chinese and Thai]
- Liu, X. (2013). *The Japanese translation of the prepositions “对” and “对于”* [Master’s thesis], Jilin University, PRC. [in Chinese]
- Lu, F. B. (2011). *Practical grammar in teaching Chinese as a foreign language*. Beijing Language and Culture University Press. [in Chinese]
- Lu, S. X. (1996). *Eight hundred words of modern Chinese*. Commercial Press. [in Chinese]
- Lu, Y. R. (2014). People, horses, tea: Talking about the past and present life of the Tea Horse Road. *Confucius Institute Journal (Chinese-to-Thai Version)*, (6), 51-56. [in Chinese and Thai]
- Ma, C. H. (2014). Some suggestions for first-time Chinese teacher volunteers in Thailand. *Confucius Institute Journal (Chinese-to-Thai Version)*, (6), 63-68. [in Chinese and Thai]
- Ma, R. F., & Jin, S. Y. (2014). A Thai minister of education’s love affair with Chinese. *Confucius Institute Journal (Chinese-to-Thai Version)*, (2), 18-27. [in Chinese and Thai]
- Numtong, K. (2020). The study of translation problems of the attributives and complements from Chinese to Thai for developing Chinese to Thai translation skills. *Language and Linguistics*, 38(2), 89-105. [in Thai]
- Numtong, K., & Likhidcharoentham, S. (2019). Principles and precautions in translating Chinese to Thai language and Thai to Chinese language. *Chinese Studies Journal*, 12(2), 105-151. [in Thai]
- Pinmanee, S. (2012). *Translation: From wrong to right. New era translation scriptures*. Chulalongkorn University Press. [in Thai]
- Saibua, S. (2010). *Principles of translation*. Thammasat University Press. [in Thai]
- Thonglor, K. (2021). *Thai principles*. Ruamsarn (1977). [in Thai]

- Wang, X. Y. (2014a). University entrance examination, we are together. *Confucius Institute Journal (Chinese-to-Thai Version)*, (4), 42-51. [in Chinese and Thai]
- Wang, X. Y. (2014b). Open the door to welcome guests, work together to seek development: the 2014 APEC Summit was held in Beijing. *Confucius Institute Journal (Chinese-to-Thai Version)*, (6), 45-50. [in Chinese and Thai]
- Wu, Q. Q. (2014). Impression of West Lake. *Chinese-Thai Monthly Magazines*, 13(145), 26-27. [in Chinese and Thai]
- Yao, J. (2016). Wuzhen: Thousand-year-old Waterside Ancient Town. *Confucius Institute Journal (Chinese-to-Thai Version)*, (3), 22-31. [in Chinese and Thai]
- Yu, X. (2014). Entering confucius: Appreciation of the movie “Confucius”. *Confucius Institute Journal (Chinese-to-Thai Version)*, (5), 28-33. [in Chinese and Thai]
- Yu, X. (2015). Entering confucius: National, but also global: Appreciation of the movie “Wolf Totem”. *Confucius Institute Journal (Chinese-to-Thai Version)*, (6), 20-27. [in Chinese and Thai]
- Zhou, Y. (2014). The past and present life of “Horse Bathing Picture” in the year of the horse. *Confucius Institute Journal (Chinese-to-Thai Version)*, (2), 38-45. [in Chinese and Thai]
- Zhou, Z. N. (2014). Chinese and I, accompany me all the way. *Confucius Institute Journal (Chinese-to-Thai Version)*, (2), 64-69. [in Chinese and Thai]

Name and Surname: Supichaya Chaichotiranant

Highest Education: M.A. (Modern Chinese), Beijing Language and Culture University

Affiliation: Faculty of Liberal Arts, Panyapiwat Institute of Management

Field of Expertise: Chinese Language